

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus
Tractatus de Prædestinatione, de Trinitate, de Angelis, & de homine

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. I. Quibusdam præmissis, referuntur sententiæ,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77146](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77146)

ARTICVLVS II.

Quodam sit significatum formale ac directum
huius nominis, Persona Divina.

§. I.

Quibusdam præmissis, referuntur sententia.

Notandum primo ex D. Thoma quæst. 9. de potentia art. 4. Duplex in nominibus esse significatum: unum formale, quod significat id per quod res formaliter constituitur, & aliud materiale, in quo ratio formaliter expressa reperitur. hoc nomen, homo, significat formaliter compositum ex anima & corpore, materialiter vero significat habens cor, cerebrum, & alia sine quibus non reperitur corpus animatum. Interdum etiam per significatum formale intelligitur id quod explicitè in ipsa nominis significatione importatur per materiale verò, id quod implicitè tantum in ea continetur.

Notandum secundo, Significatum alicuius nominis, adhuc esse duplex: directum scilicet & indirectum. Directum est quod in casu recto solet explicari: indirectum verò est quod connotatum importatum in obliquo. Huius exemplum habemus in definitione personæ in communi, supra obiecto tradita: nam cum dicitur *individua substantia*, exprimitur significatum directum illius: cum verò additur, *rationalis naturæ*, explicatur significatum indirectum.

Notandum tertio, Relationem originis in Deo esse ad eum eminentem & perfectam, ut ratione suæ perfectionis & eminentiæ, æquivalet non solum omnibus relationibus, sed etiam subsistentiis & personalitatibus creatis: ex quo fit, quod ita exerceat munera relationis & personalitatis, ac si in ea ratio personalitatis & relationis realiter distinguerentur. Huius ratio est, quia relatio divina non est accidens, & inherens subiecto, sicut relatio creata, sed est indentificata cum substantia divina, atque ita ex propria lineâ, est quid substantiale, & subsistens. Unde Theologi in divinis relationibus duos conceptus, seu duo munia inæquata distinguunt, scilicet formæ referentis, seu puri respectus ad terminum, & formæ hypostaticæ subsistentis: ut latius exponemus, quando agemus de Divinarum Personarum constitutione. His præmissis

Circa propositam difficultatem, tam variæ sunt & multæ Authorum opiniones, ut earum diversitas vix possit in ordinem aliquem redigi: claritatis tamen gratia, omnes sententias ad quinque præcipuas reducemus. Prima est Durandi in 1. dist. 23. quæst. 1. ubi docet hoc nomen, *Persona Divina*, de formali significare secundum intentionem. Secunda est Scoti ibidem quæst. unica, asserentis significare formaliter negationem communicabilitatis. Tertia docet hoc nomen significare directè essentiam vel naturam divinam. Ita quidam sine nomine relati à Magistro in 1. distinct. 25. & D. Thoma distinct. 23. quæst. 1. art. 3. quæst. 9. de potentia art. 4. & hic quæst. 29. artic. etiam 4. Cui sententiæ etiam ex parte adhæsit Magister, docens personam divinam absolute sumptam significare essentiam, cum autem additur terminus numeralis aut partitivus, ut cum dicimus, *tres personæ* vel cum dicimus: *alia est persona Patris, alia Filij*, &c. significare hypostatum subsistentem. Quarta sententia est Aureoli apud Capreolum in 1. distinct. 25. quæst. 1. artic. 2. asserentis nomen perso-

Tom. II.

na divinæ, nec essentiam, nec relationem in recto significare, sed constitutum ex illis. Quinta & ultima sententia, quam defendunt Thomista, & plures extranei, affirmat formale & directum huius nominis significatum esse relationem divinam, non in abstracto, sed in concreto.

Verum quia, ut in tertio notabili diximus, in relationibus divinis duo conceptus inadæquati solent distingui, formæ scilicet referentis, seu puri respectus ad terminum, & formæ hypostaticæ subsistentis: adhuc restat difficultas, sub qua ex his duabus formalitatibus, divina relatio pertineat ad significatum formale & directum huius nominis, *Persona Divina*.

§. II.

Rejiciuntur quatuor primæ sententiæ, & ultima ut vera eligitur.

Dico primo, formale significatum huius nominis, *Persona Divina*, neque esse secundam intentionem, neque solam negationem communicabilitatis. 17

Probatur breviter contra Durandum & Scotum. Persona Divina de formali significat id per quod personæ divinæ formaliter constituuntur: At personæ divinæ, neque per secundam intentionem, neque per solam negationem communicabilitatis, sed per aliquid reale & positivum, formaliter constituuntur, ut ostendemus infra, quando agemus de constitutione divinarum personarum: Ergo persona divina, neque secundam intentionem, neque solam negationem communicabilitatis, sed aliquid reale & positivum de formali significat. 18

Dico secundo, Personam divinam non significare directè essentiam vel naturam divinam, sed indirectè tantum & in obliquo.

Probatur primo: Persona ut sic, est rationalis naturæ individua substantia: Ergo persona divina est individua naturæ divinæ substantia: Sed in hac definitione natura divina, non in recto, sed in obliquo importatur, ut patet: Ergo non in recto sed in obliquo significatur hoc nomine, *Persona Divina*.

Probatur secundo: Non stat multiplicari personam, non multiplicato significato illius formali & directo: Sed persona divina multiplicatur, non multiplicata natura: Ergo hæc non est significatum directum huius nominis, *Persona Divina*, Minor est de fide: Major autem constat ex regula communi Dialecticorum, asserentis terminum numeralem cadentem supra subiectum, numerare illius significatum formale & directum: Sed *Persona Divina* est terminus substantivus: Ergo ut dicatur pluraliter, oportet multiplicari illius significatum formale & directum. 19

Nec valet si dicas cum Magistro, illo tantum convinci, hoc nomen, *Persona Divina*, cum dicitur in plurali, non significare naturam non autem quod non significet illam, cum absolute profertur.

Nam in contrarium obstat primo quod nomen non variat significatum ex adjuncto termino numerali & partitivo, ut per se patet, docetque D. Thomas, solutionem istam percludens in 1. dist. 23. quæst. 1. art. 3. Ergo si persona divina significat essentiam directè, cum absolute profertur, idem retinet significatum, addito termino numerali aut partitivo.

Obstat secundo, quod nomina quæ in Deo substantiam absolute significant, non dividuntur per

D d